

Convenție europeană a peisajului ¹

din 20 octombrie 2000

Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 536 din 23 iulie 2002

PREAMBUL

Statele membre ale Consiliului Europei, semnatare ale prezentei convenții, denumite în continuare părți,

considerând că scopul Consiliului Europei este de a realiza o mai bună cooperare între membrii săi în vederea protejării și promovării idealurilor și principiilor care constituie patrimoniul lor comun și că acest scop este atins, în particular, prin acorduri în domeniul economic și social,

preocupate să ajungă la o dezvoltare durabilă bazată pe o relație echitabilă și armonioasă între necesitățile sociale, activitățile economice și mediu,

constatând că peisajul participă într-o manieră importantă la interesul general în ceea ce privește domeniile: cultural, ecologic, de mediu și social și că el constituie o resursă favorabilă pentru activitatea economică, ale cărei protecție, management și amenajare corespunzătoare contribuie la crearea de locuri de muncă,

conștiente că peisajul contribuie la formarea culturilor locale și că acesta este o componentă de bază a patrimoniului natural și cultural european, contribuind la bunăstarea umană și la consolidarea identității europene,

recunoscând că peisajul este o parte importantă a calității vieții pentru oamenii de pretutindeni: în areale urbane sau rurale, în areale degradate sau în cele care se prezintă într-o stare perfectă, în spații recunoscute ca fiind de o frumusețe deosebită, precum și în cele obișnuite,

ținând seama că evoluțiile tehnicilor de producție agricolă, silvică, industrială și minieră și politicile în materie de amenajare a teritoriului, urbanism, transport, infrastructură, turism și agrement, precum și schimbările economice mondiale continuă în multe cazuri să accelereze transformarea peisajelor,

dorind să răspundă voinței publice de a se bucura de o calitate crescută a peisajelor și să joace un rol activ în transformarea lor,

convinse fiind că peisajul este un element esențial al bunăstării sociale și individuale și că protecția, managementul și amenajarea acestuia implică drepturi și responsabilități pentru fiecare,

¹ Traducere.

ținând seama de sursele legale existente la nivel internațional în domeniul protecției și managementului patrimoniului natural și cultural, de amenajarea teritoriului, de autonomia locală și cooperarea transfrontieră, în special de Convenția privind protecția habitatelor naturale și a vieții sălbatice din Europa (Berna, 19 septembrie 1979), Convenția privind protecția patrimoniului arhitectural european (Granada, 3 octombrie 1985), Convenția europeană privind protecția patrimoniului arhitectural european (revizuită) (La Valletta, 16 ianuarie 1992), Convenția-cadru europeană privind cooperarea transfrontieră a colectivităților sau autorităților teritoriale (Madrid, 21 mai 1980) și de protocoalele adiționale la aceasta, Carta europeană a autonomiei locale (Strasbourg, 15 octombrie 1985), Convenția privind diversitatea biologică (Rio, 5 iunie 1992), Convenția privind protecția patrimoniului mondial cultural și natural (Paris, 16 noiembrie 1972) și de Convenția privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție pe probleme de mediu (Aarhus, 25 iunie 1998), recunoscând că diversitatea și calitatea peisajelor europene constituie o resursă comună pentru protecția, managementul și amenajarea cărora este necesară cooperarea, dorind să instituie un instrument nou, consacrat în mod exclusiv protecției, managementului și amenajării tuturor peisajelor europene, au căzut de acord asupra următoarelor:

CAPITOLUL I

Prevederi generale

ARTICOLUL 1

Definiții

În sensul prezentei convenții, termenii de mai jos au următoarele semnificații:

- a) peisajul desemnează o parte de teritoriu perceput ca atare de către populație, al cărui caracter este rezultatul acțiunii și interacțiunii factorilor naturali și/sau umani;
- b) politica peisajului este o expresie prin care autoritățile publice competente desemnează principiile generale, strategii și linii directoare care permit adoptarea de măsuri specifice care au ca scop protecția, managementul și amenajarea peisajului;
- c) obiectiv de calitate peisajeră desemnează formularea de către autoritățile publice competente, pentru un anumit peisaj, a aspirațiilor populațiilor cu privire la caracteristicile peisajere ale cadrului lor de viață;
- d) protecția peisajului cuprinde acțiunile de conservare și menținere a aspectelor semnificative sau caracteristice ale unui peisaj, justificate prin valoarea sa patrimonială derivată din configurația naturală și/sau de intervenția umană;
- e) managementul peisajelor cuprinde acțiunile vizând, într-o perspectivă de dezvoltare durabilă, întreținerea peisajului în scopul direcționării și armonizării transformărilor induse de evoluțiile sociale, economice și de mediu;

f) amenajarea peisajului reprezintă acțiunile cu caracter de perspectivă ce au ca scop dezvoltarea, restaurarea sau crearea de peisaje.

ARTICOLUL 2

Arie de aplicare

Subiect al prevederilor art. 15, această convenție se aplică pentru întregul teritoriu al părților și acoperă areale naturale, rurale, urbane și suburbane. Sunt incluse suprafețe terestre, ape interioare și areale marine. Se referă la peisaje care pot fi considerate deosebite, precum și la peisaje obișnuite sau degradate.

ARTICOLUL 3

Obiective

Obiectivele prezentei convenții sunt: promovarea protecției peisajelor, managementul și amenajarea acestora și organizarea cooperării europene în acest domeniu.

CAPITOLUL II

Măsuri naționale

ARTICOLUL 4

Împărțirea responsabilităților

Fiecare parte va implementa prezenta convenție, în particular prevederile art. 5 și 6, în conformitate cu propria repartizare a competențelor, cu principiile constituționale și cu reglementările sale administrative și respectând principiul subsidiarității, ținând seama de Carta europeană a autonomiei locale. Fiecare parte va armoniza implementarea prezentei convenții prin politici proprii și fără derogări de la prevederile acesteia.

ARTICOLUL 5

Măsuri generale

Fiecare parte se angajează:

- a) să recunoască juridic peisajele ca o componentă esențială a cadrului de viață pentru populație, expresie a diversității patrimoniului comun cultural și natural și fundament al identității acesteia;
- b) să stabilească și să implementeze politicile peisajului care au ca scop protecția, managementul și amenajarea acestuia, prin adoptarea de măsuri specifice menționate în prezenta convenție;
- c) să stabilească proceduri de participare pentru publicul larg, autorități regionale și locale, precum și pentru alți factori interesați la definirea și implementarea politicilor peisajere menționate la lit. b);

d) să integreze peisajul în politicile de amenajare a teritoriului, de urbanism și în cele culturale, de mediu, agricole, sociale și economice, precum și în alte politici cu posibil impact direct sau indirect asupra peisajului.

ARTICOLUL 6

Măsuri specifice

A. Mărirea gradului de conștientizare

Fiecare parte se obligă să mărească gradul de conștientizare a societății civile, organizațiilor private și autorităților publice în ceea ce privește valoarea peisajelor și rolul transformării lor.

B. Formare și educare

Fiecare parte se obligă să promoveze:

- a) formarea de specialiști în cunoașterea intervenției asupra peisajelor;
- b) programe pluridisciplinare de formare în politica, protecția, managementul și amenajarea peisajului, destinate profesioniștilor din sectorul privat și public și asociațiilor interesate;
- c) cursuri școlare și universitare care în cadrul disciplinelor de specialitate să abordeze probleme privind valorile legate de peisaj și protecția, managementul și amenajarea acestuia.

C. Identificare și evaluare

1. Mobilizând factorii interesați, conform art. 5 lit. c), și în vederea unei mai bune cunoașteri a peisajelor proprii, fiecare parte se angajează:

- a) (i) să identifice peisajele din ansamblul teritoriului propriu;
(ii) să analizeze caracteristicile acestora, precum și dinamica și factorii perturbanți;
(iii) să urmărească transformările;
- b) să evalueze peisajele astfel identificate, ținând seama de valorile particulare atribuite lor de către părțile interesate și de populația implicată.

2. Această identificare și procedurile de evaluare vor fi dirijate prin schimbul de experiență și metodologie, organizat între părți, la nivel european, în conformitate cu prevederile art. 8.

D. Obiective de calitate peisajeră

Fiecare parte se obligă să definească obiective de calitate a peisajului pentru peisajele

identificate și evaluate, după consultarea publică în conformitate cu art. 5 lit. c).

E. Implementare

Pentru ca politicile peisajului să aibă efect fiecare parte se obligă să introducă instrumente care au ca scop protecția, managementul și/sau amenajarea peisajului.

CAPITOLUL III

Cooperare europeană

ARTICOLUL 7

Politici și programe internaționale

Părțile se obligă să coopereze în vederea introducerii dimensiunii peisajere în programele și politicile internaționale și să recomande ca, acolo unde este cazul, considerațiile referitoare la peisaj să fie incluse.

ARTICOLUL 8

Asistență mutuală și schimb de informații

Părțile se obligă să coopereze pentru întărirea eficacității măsurilor luate în conformitate cu prevederile prezentei convenții și, în special:

- a) să ofere asistență tehnică și științifică mutuală, prin acumulare și schimb de experiență și de lucrări de cercetare științifică în materie de peisaj;
- b) să promoveze schimbul de specialiști în probleme privind peisajul, în special pentru informare și instruire;
- c) să schimbe informații asupra tuturor problemelor acoperite de prevederile prezentei convenții.

ARTICOLUL 9

Peisaje transfrontiere

Părțile trebuie să încurajeze cooperarea transfrontieră la nivel local și regional și ori de câte ori este necesar să pregătească și să implementeze programe comune de punere în valoare a peisajului.

ARTICOLUL 10

Monitorizarea implementării convenției

1. Comitetele de experți competenți existenți, stabiliți la art. 17 din Statutul Consiliului Europei, sunt însărcinate de către Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei să fie responsabile cu monitorizarea implementării convenției.
2. După fiecare reuniune a Comitetului de Experți secretarul general al Consiliului Europei va transmite Comitetului de Miniștri un raport asupra lucrărilor și funcționării

convenției.

3. Comitetele de experți propun Comitetului de Miniștri criteriile de atribuire și de reglementare privind acordarea unui premiu al peisajului de către Consiliul Europei.

ARTICOLUL 11

Premiul peisajului acordat de către Consiliul Europei

1. Premiul peisajului acordat de către Consiliul Europei este o distincție care poate fi atribuită autorităților locale și regionale și grupărilor lor care, în cadrul politicilor peisajere ale unei părți la prezenta convenție, au pus în practică politici sau măsuri de protecție, management și/sau amenajare a peisajelor, care s-au dovedit a avea efect de lungă durată și astfel au putut servi ca exemplu pentru alte autorități teritoriale în Europa. Această distincție poate fi, de asemenea, conferită organizațiilor neguvernamentale care au avut contribuții particulare remarcabile la protecția, managementul sau amenajarea peisajului.

2. Candidaturile pentru premiul peisajului acordat de Consiliul Europei vor fi transmise comitetelor de experți menționate la art. 10 de către părți. Autoritățile transfrontiere locale și regionale și alte grupări ale autorității locale și regionale interesate pot fi candidate ale unui management comun al peisajului în cauză.

3. La propunerea comitetelor de experți menționate la art. 10 Comitetul de Miniștri trebuie să definească și să publice criteriile pentru atribuirea premiului peisajului de către Consiliul Europei, să adopte regulamentul și să decerneze premiul.

4. Atribuirea premiului peisajului de către Consiliul Europei are ca scop încurajarea celor care îl primesc pentru a asigura protecția, managementul și amenajarea durabilă a peisajelor la care se face referire.

CAPITOLUL IV

Clauze finale

ARTICOLUL 12

Relația cu alte instrumente

Prevederile prezentei convenții nu vor prejudicia prevederile mai stricte privind protecția, managementul și amenajarea peisajului, conținute în alte instrumente legale naționale sau internaționale, existente sau care vor intra în vigoare.

ARTICOLUL 13

Semnarea, ratificarea, intrarea în vigoare

1. Prezenta convenție este deschisă semnării pentru statele membre ale Consiliului Europei. Ea va fi supusă ratificării, acceptării sau aprobării. Instrumentele de ratificare, acceptare sau aprobare vor fi depuse la secretarul general al Consiliului Europei.

2. Convenția va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de 3 luni de la data la care 10 state membre ale Consiliului Europei și-au exprimat consensul de a adera la aceasta în conformitate cu prevederile paragrafului precedent.

3. Pentru toți semnatarii care își vor exprima ulterior consimțământul de a adera la prezenta convenție, aceasta va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de 3 luni de la data depunerii instrumentelor de ratificare, acceptare sau aprobare.

ARTICOLUL 14

Aderarea

1. După intrarea în vigoare a prezentei convenții Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei va putea invita Comunitatea Europeană și oricare alt stat european care nu este membru al Consiliului Europei să adere la aceasta, prin decizia majorității, așa cum este prevăzut la art. 20 din Statutul Consiliului Europei, și prin vot unanim al statelor părți cu drept de semnătură din Comitetul de Miniștri.

2. Pentru oricare stat care aderă sau pentru Comunitatea Europeană, în caz de aderare, prezenta convenție va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de 3 luni de la data la care s-a făcut depunerea instrumentului de aderare pe lângă secretarul general al Consiliului Europei.

ARTICOLUL 15

Aplicarea în teritoriu

1. Orice stat sau Comunitatea Europeană poate, în momentul semnării sau când își depune instrumentul de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare, să specifice teritoriul sau teritoriile cărora li se va aplica prezenta convenție.

2. Orice parte poate la oricare dată ulterioară, printr-o declarație adresată secretarului general al Consiliului Europei, să extindă aplicarea prezentei convenții oricărui alt teritoriu specificat în declarație. Convenția va intra în vigoare pentru acel teritoriu în prima zi care urmează expirării unei perioade de 3 luni de la data primirii declarației de către secretarul general al Consiliului Europei.

3. Orice declarație făcută în virtutea celor două paragrafe precedente și privind orice teritoriu menționat într-o asemenea declarație poate să fie retrasă prin notificare adresată secretarului general al Consiliului Europei. Retragera va deveni efectivă în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de 3 luni de la data primirii notificării de către secretarul general al Consiliului Europei.

ARTICOLUL 16

Denunțarea

1. Orice parte poate să denunțe oricând prezenta convenție prin notificare adresată secretarului general al Consiliului Europei.
2. Denunțarea va deveni efectivă în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de 3 luni de la data primirii notificării de către secretarul general al Consiliului Europei.

ARTICOLUL 17

Amendamente

1. Orice parte sau comitetele de experți menționate la art. 10 pot propune amendamente la prezenta convenție.
2. Orice propunere de amendament va fi înaintată secretarului general al Consiliului Europei, care o va comunica statelor membre ale Consiliului Europei, celorlalte părți și oricărui stat european nou membru al Consiliului Europei care a fost invitat să adere la această convenție în conformitate cu prevederile art. 14.
3. Orice propunere de amendament este examinată de comitetele de experți menționate la art. 10, care supun textul adoptat majorității de trei pătrimi din numărul reprezentanților părților Comitetului de Miniștri, pentru adoptare. După adoptarea sa de către Comitetul de Miniștri cu majoritatea prevăzută la art. 20 lit. d) din Statutul Consiliului Europei și cu unanimitatea reprezentanților statelor părți care au dreptul de a-și exercita activitatea în Comitetul de Miniștri, textul va fi transmis părților pentru acceptare.
4. Orice amendament care va intra în vigoare după acceptarea lui de către părți în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de 3 luni de la data la care 3 dintre statele membre ale Consiliului Europei au informat secretarul general despre acceptarea sa. Pentru celelalte părți care l-au acceptat ulterior acest amendament va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de 3 luni de la data la care partea respectivă l-a informat pe secretarul general al Consiliului Europei despre acceptarea sa.

ARTICOLUL 18

Notificări

Secretarul general al Consiliului Europei va înștiința statele membre ale Consiliului Europei, orice stat sau Comunitatea Europeană, care a aderat la această convenție, privind:

- a) orice semnătură;
- b) depunerea oricărui instrument de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare;
- c) orice dată de intrare în vigoare a prezentei convenții în conformitate cu art. 13, 14 și 15;

d) orice declarație făcută în virtutea art. 15;

e) orice denunțare făcută în virtutea art. 16;

f) orice propunere de amendare, orice amendament adoptat conform art. 17 și data la care intră în vigoare;

g) orice alt act, notificare, informare sau comunicare referitoare la prezenta convenție. Pentru conformitate subsemnații autorizați în acest scop au semnat prezenta convenție. Întocmită la Florența la 20 octombrie 2000, în limbile engleză și franceză, ambele texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar care va fi păstrat în arhivele Consiliului Europei. Secretarul general al Consiliului Europei va transmite copii legalizate fiecărui stat membru al Consiliului Europei și fiecărui stat sau Comunității Europene, invitate să adere la prezenta convenție.